

Mal iadesinde Belge Düzeni ve KDV uygulaması hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.35.18.02-1741-114
Tarih	31.01.2012

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İZMİR VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü

Sayı : B.07.1.GİB.4.35.18.02-1741-114

31/01/2012

Konu : Mal iadesinde Belge Düzeni ve KDV uygulaması

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzun incelenmesinden şirketinizin, ... Büyükşehir BelediyesiGenel Müdürlüğünün giyim ihalesini kazandığı, ihale konusu malların ve faturaların kuruma teslim edildiği, ilgili dönemlerde KDV beyanlarının yapıldığı, fakat ihale makamının teslim ettiğiniz malları ayıplı mal olarak, ayrıca kesilen faturaları kayda almadıkları gerekçesiyle şirketinize iade ettiği ve iade faturasının kesilmediği, şirketinizin düzenlediği faturaları ne şekilde iptal edeceği ve KDV beyannamelerinden nasıl düşüleceği hususunda Başkanlığımız görüşünün talep edildiği anlaşılmaktadır.

KURUMLAR VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN :

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 6 ncı maddesinde, kurumlar vergisinin, mükelleflerin bir hesap dönemi içinde elde ettikleri safî kurum kazancı üzerinden hesaplanacağı ve safî kurum kazancının tespitinde Gelir Vergisi Kanununun ticari kazanç hakkındaki hükümlerinin uygulanacağı belirtilmiştir.

Gelir Vergisi Kanununun 38 inci maddesinde, bilanço esasına göre ticari kazancın teşebbüsteki öz sermayenin hesap dönemi sonundaki ve başındaki değerleri arasındaki müspet fark olduğu; bu dönem zarfında sahip veya sahiplerce işletmeye ilave olunan değerlerin bu farktan indirileceği, işletmeden çekilen değerlerin ise farka ilave olunacağı, ticari kazancın bu şekilde tespit edilmesi sırasında, Vergi Usul Kanununun değerlemeye ait hükümleri ile bu Kanunun 40 ve 41 inci maddeleri hükümlerine uyulacağı hükmüne yer verilmiştir.

Buna göre, kurum kazancı, ticari kazanç niteliği taşıdığından ve ticari kazanç gibi tespit edildiğinden elde etme yönünden tahakkuk esası geçerlidir. Tahakkuk ise gelirin miktar ve mahiyet itibariyle kesinleşmesini ifade eder. Bunun için geliri doğuran işlemin tekemmül ermesi gereklidir. Ticari faaliyet içerisinde satılan mal veya yapılan bir hizmet bedeli taraflarca belirlenip fatura kesildiğinde gelir veya gider tahakkuk etmiş kabul edilir.

Bu açıklamalar çerçevesinde, adı geçen şirket tarafından ihale konusu malların, kuruma teslim edilip faturalarının düzenlendiği tarih itibariyle ödemenin yapılıp yapıldığına bakılmaksızın gelir tahakkuk etmiş olacağından, gerek gelirin gerekse bu gelire ilişkin oluşan giderlerin ilgili dönemin safi kurum kazancının tespitinde dikkate alınması gerekir.

Öte yandan, teslim edilen malın, ayıplı olması sebebiyle iade edilmesi halinde ise gelir kaydedilen tutarların gider kaydedilmesi gerekeceği tabiidir. Ancak, gider kaydının tevsik edici belgelerle ispat edilmesi gerekir.

KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU ve VERGİ USUL KANUNU YÖNÜNDEN :

KDV Kanununun 35 inci maddesinde işlemten vazgeçilmesi veya sair sebeplerle matrahta değişiklik vuku bulunduğu hallerde, vergiye tabi işlemleri yapmış olan mükelleflerin borçlandığı ya da indirim hakkı bulunan vergiyi değişikliğin mahiyetine uygun şekilde ve değişikliğin meydana geldiği dönemde düzelterekleri; bu işlemlerin yapılabilmesi için iade olunan malların fiilen işletmeye girmiş olması ve bu girişin defter kayıtları ile beyannamede gösterilmesi gerektiği hüküm altına alınmıştır.

Konuya ilişkin açıklamaların yer aldığı

-1 Seri No.lu KDV Genel Tebliğinin "Matrah ve İndirim Miktarlarının Değişmesi" başlıklı VIII / G bölümünde, KDV Kanununun 35 inci maddesine göre, iade olunan malların fiilen işletmeye girmiş olması ve bu girişin defter kayıtları ile beyannamede gösterilmesi şartıyla malların iade edilmesi, işlemin gerçekleşmemesi, işlemten vazgeçilmesi veya sair sebeplerle matrahta değişiklik vuku bulunduğu hallerde, vergiye tabi işlemleri yapmış olan mükellefin bunlar için borçlandığı vergiyi bu işlemlere muhatap olan mükellefin ise indirim hakkı bulunan vergiyi değişikliğin mahiyetine uygun şekilde ve değişikliğin vuku bulunduğu vergilendirme dönemi içinde düzelterekleri;

-54 Seri No.lu KDV Genel Tebliği'nin "Tüketicinin Korunması Hakkındaki Kanun ile İlgili Katma Değer Vergisi Uygulaması" başlıklı bölümünün; "Satılan Malın İade Edilip Değiştirilmesi, Ödenen Bedelin İade Edilmesi, Değer Kaybının Bedelden İndirilmesi" başlıklı B/1 bölümünde; malların iade edilmesi, işlemin gerçekleşmemesi,"3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 8/2 maddesinin Bakanlığımıza verdiği yetkiye dayanılarak Tüketicinin Korunması Hakkındaki Kanun kapsamında ödenen katma değer vergilerinin iadesi konusunda aşağıdaki şekilde işlem yapılmasının uygun görülmüştür.

Tüketiciler tarafından malların iade edilip bedellerinin geri verilmesinin istendiği durumlarda, satıcı tarafından ödenen bedellerin katma değer vergisi dahil tutarları tüketiciye iade edilecektir. Satıcılar işlemlerinin düzeltilmesi için iade edilen mal nedeniyle gider makbuzu düzenleyecekler ve tüketiciden iade edilen mala ait fatura ve benzeri belgeyi bu makbuz ekinde geri alacaklardır. Gider makbuzunda iade edilen malın katma değer vergisi satış bedelinden ayrı gösterilecek ve bu miktar indirim konusu yapılmak suretiyle işlem düzeltilecektir.

İade edilen malın yerine aynı veya başka bir malın verildiği durumlarda ise, satıcı tarafından yukarıda sözü edilen işlemlerin yan ısıra bu defa verilen yeni mal için fatura ve benzeri belge düzenleneceğitabiidir. Dolayısıyla iade edilen malların yerine verilen yeni malların değerleri dikkate alınarak belge düzenleneceğinden, iade edilen mallar ile yeni verilen mallar arasında değer farkının olup olmaması düzeltme işlemini etkilemeyecektir."

açıklamaları yapılmıştır.

Diğer taraftan, 173 Sıra No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği'nin "C- Belge Düzenine İlişkin Olarak Uygulamada Ortaya Çıkan Tereddüt Konusu Hususlarla İlgili Açıklamalar ve Yeni Düzenlemeler" bölümünde de;

"...

f) Numune üzerine veya tecrübe ve muayene şartıyla satım yapılmak üzere mal sevkiyatı yapılması halinde sevk edilen mallar için sevk irsaliyesi düzenlenmesi zorunludur. Bu tür sevkiyatlarda, malı satıcı taşıyor veya taşıyorsa irsaliye satıcı tarafından, alıcı taşıyor veya taşıyorsa irsaliye alıcı tarafından düzenlenecektir. Ancak, kabule bağlı olan ve bunun için yazılı bir sözleşme bulunan bu tür satışlarda, fatura düzenlenmesindeki on günlük sürenin kabul tarihinden itibaren başlayacağı tabiidir." açıklamasına yer verilmiştir.

Tebliğde anılan on günlük süre yukarıda yer verilen yasa hükmünde 2004 yılından itibaren yapılan değişiklikle yedi gün olarak belirlenmiş olup, kabule bağlı olan ve buna ilişkin sözleşme düzenlenen teslimlerde faturanın kabul tarihinden itibaren azami yedi gün içerisinde düzenlenmesi gerekmektedir.

Öte yandan, düzenlemiş olduğunuz fatura ile ilgili olarak, Büyükşehir Belediyesi Genel Müdürlüğünün KDV mükellefiyetinin olmaması halinde, adı geçen Genel Müdürlük tarafından malın iade edilip bedelinin talep edildiği durumlarda; iade edilen mala ait fatura veya benzeri belgenin geri alınması ve işlemlerin düzeltilmesi amacıyla düzenlenecek gider pusulasında, iade edilen mala ilişkin belgedeki bedel ve KDV tutarına yer verilmek suretiyle düzeltme işlemi yapılacaktır.

..... Büyükşehir Belediyesi Genel Müdürlüğünün KDV mükellefiyetinin bulunması halinde ise, malın iade edilmesi durumunda iade işleminin fatura ile yerine getirilmesi ve faturaya mal iadesi olduğunu belirten bir şerh düşülmesi gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026